

Onsdagen den 4 november

Kl. 09.00–10.54

16.00–16.05

16.35–16.35

---

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 14 oktober justerades.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Tredje vice talmannen meddelade att Moderaternas riksdagsgrupp anmält Mats Sander som suppleant i socialutskottet under Ulrika Heindorffs ledighet och Richard Herrey som suppleant i konstitutionsutskottet under Erik Ottosons ledighet.

Tredje vice talmannen förklarade vald *under tiden den 2 november 2020–2 maj 2021* till

suppleant i socialutskottet

Mats Sander (M)

Tredje vice talmannen förklarade vald *under tiden den 8 december 2020–31 januari 2021* till

suppleant i konstitutionsutskottet

Richard Herrey (M)

§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2020/21:57

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:57 Bullerregler och Sverigeförhandlingen
av Maria Stockhaus (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 17 november 2020.

Prot. 2020/21:29
4 november

Skälet till dröjsmålet är sjukdom.
Stockholm den 3 november 2020
Infrastrukturdepartementet
Tomas Eneroth (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2020/21:71

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:71 Transportstyrelsens hantering av trafikillstånd

av Thomas Morell (SD)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 17 november 2020.

Skälet till dröjsmålet är sjukdom.
Stockholm den 3 november 2020

Infrastrukturdepartementet
Tomas Eneroth (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2020/21:85

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:85 Taiwans deltagande i WHO
av Boriana Åberg (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 20 november 2020.

Skälet till dröjsmålet är resor.
Stockholm den 2 november 2020

Utrikesdepartementet
Ann Linde (S)
Enligt uppdrag
Anna Hammargren
Expeditionschef

Interpellation 2020/21:101

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:101 Vård vid förlossningspsykosor
av Robert Hannah (L)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 17 november 2020.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 3 november 2020

Socialdepartementet
Lena Hallengren (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2020/21:FPM22 Förordning om införande av screening för tredjelandsmedborgare vid yttre gräns COM(2020) 612 till socialförsäkringsutskottet

2020/21:FPM24 Handlingsplan för att ta tullunionen till nästa nivå COM(2020) 581 till skatteutskottet

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2020/21:42 till justitieutskottet

2020/21:43 och 44 till miljö- och jordbruksutskottet

Motioner

2020/21:3734 och 3741 till utrikesutskottet

2020/21:3735, 3744 och 3745 till utrikesutskottet

2020/21:3738 till miljö- och jordbruksutskottet

2020/21:3743 och 3747–3749 till försvarsutskottet

2020/21:3736 och 3742 till utrikesutskottet

2020/21:3733 och 3746 till civilutskottet

2020/21:3737, 3739 och 3740 till näringsutskottet

EU-dokument

COM(2020) 613 till socialförsäkringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 11 januari 2021*.

COM(2020) 652 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 15 januari 2021*.

COM(2020) 690 till utrikesutskottet

§ 6 Omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse för mord

Omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse för mord

Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU31

Omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse för mord föredrogs.

Anf. 1 PETTER LÖBERG (S):

Fru talman och åhörare! Det har varit en tuff natt på många sätt. Vi är många som har varit vakna för att följa vad som händer på andra sidan Atlanten. Det gör väl att man är lite mosig.

Jag har också sovit dåligt av ett annat skäl. I går, strax efter att jag hade lämnat min hemstad Borås, ägde en skjutning rum precis där tåget far förbi. Man kan naturligtvis inte dra några definitiva slutsatser, men vi kan konstatera att en ung människa med tidigare kopplingar till gängkriminella sköts på öppen gata i centrala Borås i går. Hans liv gick inte att rädda. Detta är ytterligare ett förspilt liv i den våldsspiral som har drabbat vårt land och som plågar oss – det gissel vi ser.

Hemmavid har vi kunnat se den här upptrappningen under en längre tid. Incidenter som till en början kan se bagatellartade ut har följts av våldsytringar och utagerande. Lite tafatta skott i luften har följts av skjutningar mot människor. En frisör skjuts när det troligtvis var kunden som var måltavlan. Vi ser hur våldet blir grövre och grövre i en våldsspiral. Bostäder och restauranger beskjuts. Detta har skett den senaste månaden i min hemstad Borås.

Det är naturligtvis att dra det alldeles för långt att säga att allt detta definitivt hänger ihop. Rättskedjan får göra sitt bästa för att reda ut detta och bedöma vad som ska hända. Men vi ser att många har sett detta komma. Och det är inte unikt. I hundratals fall i vårt land släcks människors liv i en slutpunkt för dessa meningslösa spiraler.

Vi är i denna kammare, som vi har talat om många gånger, helt överens om att detta måste få ett slut. Vi måste vara extremt tydliga. Vi socialdemokrater säger gång på gång att vi aldrig kommer att ge upp kampen mot den grova brottsligheten och kampen för att få bort grogrunden för dessa grova brott – den grogrund där grov kriminalitet och utanförskap frodas. Vi kommer aldrig att ge upp kampen mot brotten och deras orsaker.

Det är ingen tillfällighet att händelsen i går ägde rum just i Borås. Vi har två av de så kallade särskilt utsatta områdena i vårt land. Två av tjugosex finns i en stad med 110 000 invånare. Det handlar om segregerade skolor och bostadsmiljöer, hög arbetslöshet och dåliga skolresultat. Det handlar om genuint misslyckad integration. Men dessa områden är också fulla av hjältar som arbetar kompensatoriskt i skola och socialtjänst. Det handlar om grannar som försöker att lösa konflikter mellan människor. Men de destruktiva krafterna är starka.

Om man går in på dagens ärende kan också en parallell dras. I ett av dessa områden, Hässleholmen, ägde ett fruktansvärt brott rum 2017. En ung man i 20-årsåldern blev knivmördad, och två andra unga män blev väldigt svårt huggna och svävade mellan liv och död men klarade sig.

I tingsrätten utdömdes hösten 2017 ett livstidsstraff för den person som ansågs vara huvudman i detta dåd. De andra personerna fick tolvåriga fängelsestraff. Det är viktigt att poängtera att straffen för de två personer som var delaktiga i mordförsöket och mordet skärptes i hovrätten. De fick också livstid. Av de 160 personer som i dag sitter inne på livstid på svenska anstalter har 3 koppling till den enstaka händelsen.

Vad som hände med området kan många vittna om. Jag har själv pratat med många personer som säger att det var som att syre tillfördes till området när den huvudman som i många år hade upprätthållit ett skräckvälde i Hässleholmen rycktes bort.

Man kan också, efter ett reportage i veckan, konstatera att de inte heller har varit några mönsterfångar på anstalten, utan listan över överträdelse och misshandelsfall även på anstalten är diger. De är väl på den plats där de förtjänar att vara och där de i bästa fall får den vård de behöver.

I dag talar vi om lagens strängaste straff. Vi är många erfarna rättspolitiker i denna sal, och vi vet att det inte är avgörande om det handlar om 18 års fängelse eller livstid när man står där hög som ett hus, svettig och rädd med revolvern i sin hand, med uppdrag att döda. Det är helt andra och mycket kraftigare bevekelsegrunder som gör att man bestämmer sig för det ena eller det andra. Men vi vet också att det finns ett viktigt signalvärde här.

Det har, som ni vet, varit fara för skarp lagstiftning. Nu kommer detta troligtvis att landa i ett tillkännagivande. Jag vill tacka oppositionen för att man har lyssnat in Lagrådets och remissinstansernas synpunkter.

Det finns naturligtvis en del konstitutionella aspekter som vi har diskuterat vid utskottssammanträdena när det gäller att stifta lag i utskotten och gena förbi regeringen. Man kan ha synpunkter på detta. Jag tror att det kan finnas möjlighet att göra detta i specifika fall, om smärre justeringar ska göras eller det råder politisk konsensus kring speciella frågor. Då kan man naturligtvis göra detta. Men här talar vi faktiskt om det yttersta exemplet på statens våldsutövning: att låsa in en människa på livstid för något den gjort. Det redskapet som staten har måste vi hantera med varsamhet.

Jag är som sagt tacksam för att oppositionen har tagit sitt förnuft till fånga och gör ett tillkännagivande som jag egentligen tycker är helt rimligt. Det är att sparka in en öppen dörr att säga att vi ska utvärdera lagstiftningen och se över och justera om det krävs. Vi är överens om att det i normalfallet ska vara livstid för mord; det har vi varit under lång tid.

Vi vill avvakta – det är det som föranleder vår reservation – de praktiska rättstillämpningarna av den lag som faktiskt infördes först den 1 januari innevarande år. Vi behöver se hur rättstillämpningen utvecklas. De fall som finns tyder på att man har lyssnat in och sett den lagstiftningsskärpning som vi tog beslut om i denna kammare och som infördes så sent som i januari i år.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag yrka bifall till vår reservation.

Anf. 2 LINDA WESTERLUND SNECKER (V):

Fru talman! Många regeringar har försökt och misslyckats med att skärpa straffet för mord för att få igenom att livstidsstraffet ska dömas ut i fler fall än vad som sker i dag. Misslyckanden har helt enkelt skett för att lagstiftning är svårt.

Domstolar dömer efter den taffliga lagstiftning som riksdagen beslutar om. Och när det kommer till livstidsstraffet har riksdagen just gjort ett taffligt lagstiftningsarbete. Det gäller även i dag.

Domstolarna har helt enkelt inte kunnat göra det lagstiftaren velat. Så blir det ibland. Men vad riksdagen då har gjort, med hjälp av bland annat Moderaterna, är att man kört huvudet i väggen igen och igen och igen. Samtidigt har man vetat att detta arbete inte kommer att lyckas. Och här står vi i dag med ett misslyckat lagstiftningsförsök.

Att döma en person till livstidsstraff tar bort all anledning för den personen att rehabilitera sitt kriminella beteende. Vet man inte hur lång tid som man kommer att sitta på anstalt finns det inte heller någon mening med att gå behandlingsprogram, utbilda sig eller arbeta under anstaltstiden.

Det är däremot oerhört mycket mer motiverande att veta hur lång tid man ska sitta på anstalt. Då kan man anpassa och planera sin behandlingsperiod efter det.

Ingen vill att personer som sitter av långa straff ska fortsätta sina kriminella liv. Men då är det också upp till riksdagen att besluta om de bästa förutsättningarna för att det inte ska ske. Det görs inte i dag. Intresset för att rehabilitera och stoppa kriminalitet är noll. Däremot är det ett totalt fokus på att straffa utan innehåll.

Det är ett hån mot brottsoffer när politiker inte bryr sig om vad som sker med den dömda personen efter straffet och när det inte läggs tid och resurser på att få dessa män att inte mörda igen. Det handlar om att förebygga gängkriminalitet genom insatser i utsatta områden som bygger upp ett långsiktigt tryggt samhälle med skola, socialtjänst och bostäder eller om att förändra maskulinitetsnormer och mäns aggressiva beteenden som gör att kvinnor misshandlas, våldtas och mördas varje dag.

Men det som det läggs mest resurser på är att låsa in dessa män när de redan har mördat och våldtagit.

Jag kommer att använda all min politiska tid så att jag kan se medborgare och brottsoffer i ögonen och säga att jag gjorde det jag kunde för att förebygga brott och se till att brott inte begås.

Men ni från socialdemokrater till moderater lägger er brinnande energi på att låsa in folk när det redan är för sent. Sedan släpper ni ut dem utan att de får förutsättningar att inte fortsätta sina kriminella liv.

Jag yrkar bifall till reservationen och det särskilda yttrandet från Västerpartiet om att motionen ska avslås och att livstidsstraffet ska tas bort.

Anf. 3 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP):

Fru talman! Det är en speciell morgon efter en speciell natt av valvaka. Jag vill hälsa från Johanna, min kollega, som inte kunde ta sig hit i dag på grund av den pandemi som vi lever i. Jag har med kort varsel gått in för att ta denna debatt.

Fru talman! År 2019 polisanmälades 28 000 fall av kvinnomisshandel. Man tänker att det är ungefär en fjärdedel av alla fall, för de flesta vågar inte polisanmäla. De ser inte att det finns någon anledning att polisanmäla, för det leder ändå inte till fällande dom. Man kan säga att ytterligare 100 000 kvinnor har varit utsatta för misshandel av någon närstående man.

I de värsta fallen – det var 16 sådana år 2019 – överlevde kvinnorna inte misshandeln från sina män.

Att inte vara trygg i sin egen bostad är nog bland det värsta man kan vara med om. Tänk att inte ha en plats som man kan gå till, där det finns en lugn vrå där man kan vila ut! Tänk att varje dag komma till ett hem där man kanske kommer att utsättas för våld!

Inte sällan finns det ett barn som bevittnar dessa brott. Inte sällan har det varit ett eller flera barn som har sett när en partner eller före detta partner har mördat mamman.

Fru talman! Hur läker man sådana sår? Vi lever just nu i en väldigt svår tid med en pandemi som har gjort att man över hela världen har tvingats stanna väldigt mycket i sitt hem. Vi ser också en brutal ökning av fallen av våld i nära relationer. Vi måste jobba jättemycket med att förhindra att barnen sitter fast i dessa destruktiva relationer hemma, där det inte finns ventiler för barnen att gå till. Till stor del av den anledningen har vi i Sve-

rige valt att hålla skolorna öppna. Alla ska ha en trygg plats att gå till varje dag.

När det sker sådana här grova brott, fru talman, måste det finnas livstidsstraff på straffskalan. Det har Miljöpartiet, precis som de flesta andra partier som debatterar här i dag, ställt sig bakom. Den lagändring som gjordes och som trädde i kraft i januari 2020 hoppas vi kommer att få in just detta: Särskilt när det har varit grova brott, som mord, kommer livstidsstraff att utdömas.

Det handlar också om brottsoffren. Det går aldrig att kompensera någon som förlorat sin mamma. Men de ska inte behöva möta den här personen ute på gatan eller tvingas att vara med den personen.

Fru talman! Vi tycker att det är bra att oppositionen har backat i fråga om att gå vidare med en lagändring. Vi anser att vi först måste se hur den lagändring som trädde i kraft i januari 2020 kommer att falla ut. Vi står också beredda att se över detta om den inte skulle vara till fyllest.

Med de orden, fru talman, yrkar jag bifall till vår reservation.

Anf. 4 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Vi har, som har beskrivits i denna talarstol så sent som i dag, en situation i Sverige med en eskalerande gängkriminalitet. Det som för bara några år sedan hade inneburit extrasändningar på tv har i dag blivit vardag. Det är inte längre någon som verkar bry sig så mycket.

Skjutningar, sprängningar och gängmord är en del av verkligheten 2020. Ingen vill att det ska vara så, men jag tror att det är väldigt svårt att förneka att det faktiskt är där som vi har hamnat.

Det kom nya siffror i går om just antalet skjutningar. Man kan se att de fortsätter att stiga från en redan väldigt hög nivå. Det som tidigare bara skedde i vissa specifika områden i Sverige har i dag spritt sig och utvecklats till att vara en del av hela vårt samhälle, oavsett om det gäller Norrland eller södra Sverige, storstäder, mindre städer eller mellanstora samhällen. Tyvärr måste vi konstatera att det är i detta läge vi befinner oss.

Det är inte bara skjutningarna som utvecklas åt fel håll. Vilken parameter man än tittar på är det svårt att hitta något jämförbart land i Europa som har den typen av problematik. Vi jämför oss ofta med Tyskland. I Sverige är antalet skjutningar per capita på en nivå som tiofaldigt överstiger situationen i Tyskland. Låt det sjunka in en sekund, mina vänner: Det är tio gånger fler skjutningar i Sverige än i Tyskland!

Skjutningarna ökar, sprängningarna ökar, dödsskjutningarna ökar, antalet personer i kriminella gäng ökar. Det enda som sjunker i Sverige är antalet poliser i yttre tjänst. De är i dag färre än de var för tio år sedan. Där har vi ett kvitto på den här regeringens arbete.

Nu är man inne på sitt sjunde år vid regeringsmakten. Regeringen är alltid glad att skylla på någon annan och lägga över ansvaret på andra partier eller personer. Men sju år, mina vänner, är en lång tid i politiken och i ett samhälle.

Fru talman! Det finns väldigt mycket som måste göras här. Det är inte antalet ord i den här kammaren som kommer att förändra situationen. Det är inte antalet pressträffar heller, för den delen. Det sker ju pressträffar om gängkriminalitet varje dag. Utan det som verkligen kan förändra saker och ting och ge människor hopp igen – få dem att känna att det inte behöver vara på det här sättet – är konkreta politiska reformer.

Prot. 2020/21:29
4 november

-----
*Omständigheter som
särskilt ska beaktas
som skäl för livstids
fängelse för mord*

Man ska såklart hoppas på det bästa, men det räcker inte. Där efterlyser jag en större krismedvetenhet och framför allt ett högre politiskt tempo och en större politisk handlingskraft på område efter område. Annars är ju risken att vi kommer att få stå här i kammaren vid fler tillfällen framöver och säga hur svårt och hur dåligt det är. Detta är vi ense om, men kanske finns risken att det kommer att vara ännu värre då om man inte vidtar reformer nu.

Fru talman! Det här betänkandet handlar specifikt om livstidsstraffet för mord. Detta är ett ärende som egentligen har hållit på i ett antal år i riksdagen. Problemen har varit att den lagstiftning som har tagits fram på flera sätt inte har varit tillräckligt tydlig. Den otydligheten har inneburit att domstolarna sedan inte har applicerat det som var tanken med lagstiftningen. Konsekvensen har blivit därefter.

När vi har tittat på förändringen har vi identifierat en ny sådan risk när man lägger in beskrivningarna i förarbetena snarare än i den specifika lagstiftningen. Det finns en risk för att detta inte kommer att få den effekt vi vill, nämligen att normalstraffet för mord ska vara livstids fängelse.

Man kan också titta på de domar som har kommit i närtid, där man kan notera exempel på att straffet inte har blivit livstids fängelse. Det tycker vi är anmärkningsvärt och problematiskt.

För vår del har vi identifierat två områden där detta är särskilt viktigt. Det handlar dels om det jag inledde med att ta upp, nämligen den gängrelaterade brottsligheten, dels om mord i nära relationer. Även där sker det tyvärr för många mord.

Man kan naturligtvis säga att detta bara är symbolik, som vi har hört sägas från talarstolen. Men jag tycker inte att det är symbolik. Det är en väldigt stor skillnad mellan att bli dömd till livstids fängelse och att få ett straff på säg 15 år och sedan släppas ut efter två tredjedelar av tiden. Inte minst i de gängkriminella miljöerna handlar det om individer som har ett oerhört stort våldskapital och som helt saknar spärrar eller respekt för andra människors liv. För dem kommer det att vara betydligt svårare att begå nya brott och skapa nya brottsoffer om de befinner sig bakom lås och bom i stället för att vara fria och kunna röra sig ute i samhället.

Dessutom tillkommer brottsofferperspektivet. Vem tänker på brottsoffren? För dem är det inte bara symbolik att få veta att den person som kanske har ryckt en nära och kär människa ifrån dem befinner sig i fängelse och inte ute på gatorna. Det kan göra oerhört stor skillnad för känslan av att få upprättelse, av att rättvisa har skipats.

Fru talman! Vi är flera partier som har försökt rätta till detta, så att vi inte ska få fler sådana problem i framtiden, genom att göra skarp lagstiftning och direkt i lagtexten lägga till de två parametrar jag nämnde, nämligen mord i gängrelaterade miljöer och mord i nära relationer.

Detta gick till Lagrådet, och man kan väl i och för sig säga att det fanns en hel del i det som Lagrådet skrev som jag tyckte stärkte vår beskrivning av saker och ting. Men Lagrådet tyckte att det hade gått för kort tid från det att den nya lagstiftningen trätt i kraft. Det kan man väl ha förståelse för. Vi kommer att följa den här utvecklingen noggrant.

Jag blir dock lite bekymrad när jag nu rekapitulerar diskussionen om detta och drar mig till minnes alla de ord som har sagts om det vi har försökt göra, nämligen att åstadkomma skarp lagstiftning i utskottet. Det har

ju varit ganska upphetsade diskussioner på den punkten. Det var nästan så att hela demokratin hängde på en skör tråd där ett tag.

Döm om min förvåning när sedan exakt samma partier som hade så svårt för att stifta skarp lag i utskottet bara några veckor senare lade fram egen skarp lagstiftning i utskottet men då kring häktningar. Det är en mycket kreativ syn på detta med principer. Om man ska vara trovärdig när det gäller principer måste man hålla fast vid principerna även när det kanske inte passar en. Annars blir man bara opportunist. Då har man ingen princip utan hoppar bara fram och tillbaka hela tiden. Det inger inte särskilt mycket förtroende, fru talman.

Vi kommer att följa det här ärendet i fortsättningen. Jag är glad över att det finns en majoritet i kammaren för ett tillkännagivande om att regeringen ska ges i uppdrag att följa utvecklingen och säkerställa att det verkligen blir som vi vill, att normalstraffet för mord ska vara livstids fängelse. Vi har identifierat ett antal risker. Vi tycker att det redan finns exempel på det.

Därför är jag glad över att tillkännagivandet finns. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att flera partier röstar emot det, men jag förutsätter att regeringen tar tillkännagivandet på allvar och är lite på tårna här, så att vi inte fortsätter att ha en situation där tyvärr många gärningsmän kan begå ett så allvarligt brott som mord och ändå inte få det straff som de faktiskt förtjänar.

Anf. 5 JOHAN HEDIN (C):

Fru talman! Förtroendet för rättsstaten är satt under press. På många håll i vårt avlånga land kryper otryggheten allt närmare, och på vissa platser är den akut närvarande. Den påverkar vår vardag, våra liv och våra möjligheter att göra vad vi vill och som vi vill. Den får oss att välja andra vägar än den närmaste och hindrar oss från att åtnjuta rättsstatens skydd genom att vi, på tyvärr ganska goda grunder, känner oss tvingade att avstå från att hävda vår lagliga rätt på många olika sätt.

Vittnen hotas till tystnad. Kriminella gör anspråk på att styra lokalsamhällen, upprättar vägspärrar och ställer till det för alla dem som bara önskar leva sina liv i fred och frihet.

Det känns nog på många ställen som att avståndet till polisen, och kanske till majoritetssamhället över huvud taget, är alltför stort, och på många platser bidrar säkert det rent fysiska avståndet till samma känsla – där medborgarnas liv, hälsa, frihet och egendom ska skyddas av en ensam polispatrull i ett område lika stort som Danmark och där brottsutredningar läggs ned innan de knappt har börjat. Det heter att det är i brist på spaningsuppdrag, fastän signalement, registreringsnummer och kanske mobilbilder finns.

Den som sliter hårt för att skapa ett livskraftigt företag, till gagn inte bara för sig själv utan också för alla andra, utsätts inte sällan för brott i sådan utsträckning att den riskerar att tröttna.

Det görs dock en hel del för att förändra och förbättra. Problemet är att det inte finns någon tydlig riktning för det arbetet. Vi är många partier här i riksdagen som jobbar på från våra respektive håll och tar fram nya idéer, utvecklar och driver debatt. Men vi gör det som enskilda öar snarare än som en enad styrka mot kriminaliteten. Vi springer åt olika håll, medan vi borde angripa otryggheten samordnat och planerat. Rättspolitikerna är därför

mindre effektiv än vad den skulle kunna vara och, fru talman, vad den skulle behöva vara.

Regeringen gör anspråk på att styra landet. Då åligger det också regeringen att bygga ett så starkt förtroende för sin politik att den går att genomföra. Kanske var det just bristen på tillräckligt förtroende som fick några av vännerna och kollegorna i justitieutskottet att känna en så stark frustration över tingens tillstånd att man valde att bryta mot den ordning som normalt gäller för att få våra lagar på plats på ett korrekt sätt.

Kring detta, ska jag erkänna, hade jag mycket starka känslor. Att trots alla varningar göra en så oerhört känslig fråga som livstidsstraffet, det absolut mest ingripande som staten tar sig rätten att göra mot en enskild individ, till en experimentverkstad är rent ut sagt ansvarslöst.

Jag delade oron för att den nya lagen, som säger att livstids fängelse ska vara huvudregel för mord, inte skulle träffa våld i nära relationer trots att förarbetena gav vid handen att så skulle vara fallet. Det var också väldigt angeläget att det djupt allvarliga gängvåldet skulle adresseras.

Mitt förslag var därför att vi skulle tillkännage just vikten av att dessa båda delmängder verkligen blev grund för den nya straffmätningen och säkerställa en bred majoritet och samsyn i Sveriges riksdag att vi ville åstadkomma precis just detta. Ingen tvekan skulle därmed råda hos domstolar eller andra om vad som är riksdagens uppfattning om hur straff för mord ska utdömas.

Ett år senare, efter hundratals timmar av hårt, mödosamt och alldeles onödigt arbete av vårt tappra utskottskansli, är det precis så vi gör.

Anf. 6 INGEMAR KIHLSSTRÖM (KD):

Fru talman! En av statens grunduppgifter är att se till att medborgarna är trygga. Man ska kunna lita på att polisen kommer när man larmar. När människor utsätts för våldsbrott, rån, sexuella trakasserier eller inbrott i sitt hem måste rättsväsendet agera. Ett fungerande rättssamhälle förutsätter att de som bryter mot lagen lagförs och straffas.

Kristdemokraternas fokus under senare år har varit att skärpa straffen för en rad olika brott, med fokus på grova våldsbrott. Avsikten är att ge brottsoffer upprättelse, skydda laglydiga medborgare från brottslingar och straffa personer som begår brott.

De senaste åren har 15–20 kvinnor om året mördats av män som de har eller har haft en relation till. Morden har oftast föregåtts av våld, misshandel och hot. Enligt Brottsförebyggande rådet sker 80 procent av det dödliga våldet mot kvinnor i någon av de inblandades hem eller i det gemensamma hemmet – alltså där man ska vara tryggast. Det finns även barn som tvingas bevittna detta våld.

Vi kristdemokrater ser att ett allvarligt brott som mord på en närstående i högre grad än vad som gäller i dag bör leda till livstidsstraff.

Sedan lång tid tillbaka kan vi också se hur våldet som är gängrelaterat har eskalerat både i omfattning och i hänsynslöshet. Skjutningar och sprängningar med dödlig inriktning har ökat i omfattning, och oskyldiga riskerar också i allt högre grad att drabbas i vårt samhälle. Som tidigare nämndes sköts så sent som i går kväll en 25-årig man till döds på öppen gata i Borås i vad som verkar vara ett gängrelaterat dåd. Det är oacceptabelt att dessa dåd sker och att det förutom tragedin att ett liv släcks också utsätter vanliga medborgare för fara i vårt samhälle.

Kristdemokraterna anser att den som begår brott inom ramen för organiserad brottslighet måste få betydligt skärpta straff och att mord relaterat till gängkriminalitet också ska utgöra en grund för livstidsstraff.

Fru talman! Intentionen från riksdagen har under lång tid varit att straffet för mord i högre grad ska leda till livstids fängelse. Det ser vi i beslut från både 2009 och 2014. Syftet med lagändringen 2014 var att livstidsstraffet skulle kunna användas i betydligt större utsträckning än tidigare och att livstids fängelse skulle utgöra ett normalstraff och dömas ut i en majoritet av fallen. Dock har prövning i Högsta domstolen visat att utförda lagändringar inte ändrade förutsättningarna. Lagändringen 2014 var i praktiken utan verkan.

Därför riktade riksdagen under våren 2017 ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt återkomma till riksdagen med ett nytt lagförslag. I tillkännagivandet angavs att livstidsstraffet för mord bör användas i betydligt större utsträckning än tidigare och vara normalstraffet i en majoritet av fallen.

I propositionen *Straffet för mord*, som också blev lag den 1 januari i år, föreslog regeringen en skärpning av straffet för mord. Förslaget innebar att det i straffbestämmelsen om mord anges fem olika omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse. Syftet med lagändringen är att livstidsstraffet ska kunna komma i fråga i betydligt större utsträckning än tidigare.

Även om vi kristdemokrater ser lagändringen som ett steg på vägen anser vi att den inte tillräckligt möter det behov som vi ser vad gäller straff för mord. Vi ger därför vårt stöd till att straffbestämmelsen om mord borde kompletteras med ytterligare två omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse.

Enligt Högsta domstolens avgörande innebar 2014 års omformulering av lagtexten inte någon förändring av rättsläget. Mot den bakgrunden ser vi också att det är viktigt att brott som riktats mot närstående uttryckligen ingår i uppräkningsdelen av omständigheter som ska beaktas som skäl för livstids fängelse för mord.

Kristdemokraterna anser att den som begår brott inom ramen för organiserad brottslighet måste få betydligt skärpta straff. I vår omvärld finns det många framgångsrika exempel på detta. I Danmark finns till exempel möjligheten att utdöma dubbla straff för den som begår brott inom ramen för organiserad kriminalitet. I USA finns systemet med RICO-lagarna som varit avgörande för att komma åt den grova organiserade brottsligheten med betydligt skärpta straff.

En försvarande omständighet gällande organiserad brottslighet finns redan i dag i brottsbalken. Vi menar emellertid att den är långt ifrån tillräcklig. Straffen för organiserad brottslighet måste skärpas väsentligt.

Vi delar därför bedömningen att ett sätt att understryka att gängrelaterade mord ska medföra livstids fängelse är att lägga till formuleringen från 29 kap. brottsbalken i uppräkningsdelen av omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse för mord.

Fru talman! Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar stort lidande för många. Brottsligheten medför inte bara konsekvenser för dem som utsätts för brott utan drabbar även andra, till exempel barn som bevittnar våld i hemmet. Brottet

Prot. 2020/21:29
4 november

-----
*Omständigheter som
särskilt ska beaktas
som skäl för livstids
fängelse för mord*

begås dessutom ofta i den egna bostaden, en plats där alla ska ha rätt att få vara trygga.

Som jag tidigare nämnt är det ett faktum att det dödliga skjutvapenvåldet i kriminella miljöer har ökat markant i Sverige under senare tid. Våldet utövas allt oftare utomhus i stadsmiljöer, där utomstående personer löper stor risk att komma till skada. Denna utveckling mot en allt grövre gängbrottslighet, inte minst i socialt utsatta områden, är mycket oroväckande och måste vändas.

Fru talman! Vi kristdemokrater delar de farhågor som uttrycks om att det utan en komplettering av bestämmelsen gällande straff för mord finns en risk för att brott mot närstående som begås i hemmet och gängmord som begås på öppen gata inte kommer att leda till livstids fängelse.

Lagrådet har anfört att den föreslagna förändringen inte bör genomföras innan tillämpningen av den senaste lagändringen har analyserats. Detta leder till att vi accepterar att inte föra kompletteringen till ett skarpt förslag just nu.

Som tillkännagivandet anger ser vi dock att regeringen noggrant måste följa utvecklingen av rättspraxis när det gäller straffet för mord. Om det skulle visa sig att dödligt våld mot närstående och gängrelaterade mord inte i betydligt större utsträckning än tidigare leder till livstids fängelse bör regeringen utan dröjsmål återkomma till riksdagen med ett nytt lagförslag som säkerställer att så blir fallet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 11.)

§ 7 Digital kommunikation i domstolsprocesser

Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU4
Digital kommunikation i domstolsprocesser (prop. 2019/20:189)
föredrogs.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 11.)

*En strängare syn på
hantering av vapen
och explosiva varor*

§ 8 En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor

Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU5
En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor (prop.
2019/20:200)
föredrogs.

Anf. 7 JOAKIM SANDELL (S):

Fru talman! Vi har i dag att debattera justitieutskottets betänkande 5 *En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor*. Jag vill inleda med att yrka bifall till propositionen och yrka bifall till reservation 1.

Fru talman! Förekomsten och användningen av illegala vapen och explosiva varor i samhället är ett allvarligt samhällsproblem. Brottsförebyggande rådets statistik visar att antalet anmälda brott mot vapenlagen har fortsatt att öka under 2018 och 2019. Detsamma gäller antalet anmälningar om olaga innehav av till exempel pistol och revolver.

Brås statistik visar också att antalet fall av dödligt våld där skjutvapen använts kontinuerligt har ökat sedan 2011, från 17 fall år 2011 till 45 fall år 2019. Dessutom är skjutvapen den i särklass vanligaste våldsmetoden när det gäller dödligt våld vid konflikter i den kriminella miljön. Samtidigt ligger antalet skjutningar i Sverige enligt statistik från Polismyndigheten på i stort sett samma nivå som 2017, vilket är en helt oacceptabel nivå.

När det gäller explosiva varor finns det tydliga tecken på att kriminella grupperingar har tillgång till sådana varor i större utsträckning än tidigare och också en större benägenhet att använda dessa. Denna utveckling bekräftas av att det 2019 skett fler sprängningar i Sverige än något tidigare år i modern tid. Det finns, med andra ord, mycket goda skäl att se ännu strängare på framför allt de allvarliga formerna av vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor, det vill säga brottstyper som är vanligt förekommande i den kriminella miljön.

Fru talman! Redan 2010 drev vi socialdemokrater på för att minska antalet illegala vapen. Då krävde vi, tillsammans med bland annat Skånepolisen, att minimistrafvet för grovt vapenbrott skulle höjas – detta för att ge polisen bättre verktyg för att bekämpa den brottsligheten genom till exempel telefonavlyssning. Samtidigt drev vi på för ett särskilt straffansvar för den som olovligen förvarar skjutvapen åt andra.

Det är därför bra och nödvändigt med de skärpningar som har gjorts. Det gäller inte minst skärpningen av straffet för olaga vapeninnehav till två år. Det innebär i praktiken att om du går ut på gatan med ett olagligt vapen kommer du inte hem förrän tidigast om två år.

Skärpningarna i lagstiftningen har lett till att de genomsnittliga fängelsestraffen som dömts ut för vapenbrott och grovt vapenbrott blivit påtagligt längre. Dessutom har antalet häktade för vapenbrott under 2018 och 2019 varit fem gånger större än under 2017. Detta är som sagt bra men inte tillräckligt.

Fru talman! Förslaget vi debatterar i dag innebär att ytterligare steg tas i kampen mot de illegala vapnen. Kvalifikationsgrunderna för grova och synnerligen grova vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor ska utvidgas, och maximistrafvet för synnerligen grova brott ska höjas. Det ska även införas en särskild reglering av vapensmuggling och smuggling av explosiva varor i smugglingslagen. Straffskalorna för de nya brotten ska motsvara straffskalorna för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor. Det är välkomna steg och förbättringar, och det är positivt att propositionen har ett brett stöd i kammaren.

Fru talman! Dagens betänkande innehåller tre tillkännagivanden. Ett enigt utskott står bakom ett av dem, nämligen det gällande kriminalisering av försök, förberedelse och stämpling till brott mot tillståndsplikten för explosiva varor.

Straffskalorna för brott mot tillståndsplikten för explosiva varor låg tidigare på en betydligt lägre nivå. Fram till 2017 var till exempel minimistrafvet för grovt brott sex månaders fängelse, och något synnerligen grovt brott fanns inte. För att öka möjligheterna att förhindra dessa brott så tidigt

som möjligt ser vi också en poäng med att kriminalisera även försök, förberedelse och stämpling. I enlighet med vapenlagens motsvarande bestämmelser anser vi dock, i första hand, att denna kriminalisering bör avse grovt brott och synnerligen grovt brott.

En majoritet i utskottet anser vidare att strängare straff och utökade kvalifikationsgrunder riskerar att även drabba den legala vapenägare som gör sig skyldig till en felaktig hantering av sitt vapen. De anser därför att det bör göras en tydligare skillnad i vapenlagstiftningen mellan hanteringen av illegala vapen i det som kan betecknas som kriminella miljöer och en felaktig hantering av vapen som används för jakt och skytte där den som begår felet har eller har haft licens för det vapen som förseelsen avser. Det sistnämnda fallet bör typiskt sett ses som ringa i jämförelse med ett illegalt innehav av vapen i en kriminell miljö.

Fru talman! För att dömas för grovt vapenbrott eller synnerligen grovt vapenbrott, det vill säga de bestämmelser vi diskuterar i dag och där kvalifikationsgrunderna utökas, måste man uppsåtligen inneha ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåta eller låna ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha det. Den som endast av oaktsamhet gör sig skyldig till vapenbrott kan alltså inte dömas för grovt vapenbrott och därmed inte drabbas av de utökade kvalifikationsgrunderna.

Bestämmelsen om vapenbrott av normalgraden innehåller dessutom två straffskalor. Gör man sig skyldig till uppsåtligt brott kan man dömas till fängelse i högst tre år, men har gärningen begåtts av oaktsamhet gäller i stället samma straffskala som för ringa vapenbrott, det vill säga böter eller fängelse i sex månader – samma som för snatteri. För den som gör sig skyldig till oaktsamt vapenbrott gäller alltså samma straffskala som för snatteri.

Något skäl till att den som gör sig skyldig till uppsåtligt vapenbrott, antingen genom innehav utan giltig licens eller genom att överlåta eller låna ut sitt vapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet, inte skulle omfattas av de vanliga vapenbrottsreglerna eftersom denne är jägare eller sportskytt presenteras inte i betänkandet. Naturligtvis görs det alltid en helhetsbedömning av samtliga omständigheter, såväl förmildrande som försvårande, vid bedömningen av om ett vapenbrott är grovt.

Vi har därför lite svårt att förstå skälen för tillkännagivandet. Dessutom, fru talman, finns redan två tillkännagivanden gällande skilda vapenlagar som för tillfället bereds i Regeringskansliet.

Fru talman! Det tredje tillkännagivandet innebär att det bör införas en ny kvalifikationsgrund i lagen om brandfarliga och explosiva varor som innebär att ett innehav av bomber och andra explosiva varor på allmän plats som huvudregel bör bedömas som ett synnerligen grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor.

Som framgår av propositionen ska det, så som alltid gäller i fråga om kvalifikationsgrunder, göras en bedömning av samtliga omständigheter. Det finns alltså i dag utrymme för domstolarna att ta hänsyn till att en bomb innehafts på allmän plats. Explosiva varor kan dessutom vara av mycket varierande farlighet. I dag omfattas allt från handgranater till krutstubin av regleringen.

Mot bland annat dessa bakgrunder finns enligt vår mening inte tillräckliga skäl för riksdagen att göra ett sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

Anf. 8 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! Det som är bra i propositionen är att det är fråga om att skärpa reglerna och straffen för vapenbrott och explosiva varor. Det är bra att regeringen har lyssnat på oppositionen, som i bred majoritet i riksdagen har gjort ett tillkännagivande i frågorna och nu har fått en proposition på bordet för beredning. Det gäller alltså skärpta straff för vapenbrott och skärpta straff för insmuggling och innehav av explosiva varor.

Men där någonstans kan vi nog stanna med lovorden, för även om Joakim Sandell lyfte upp hur viktigt det är att vi verkligen skärper straffen för de grova vapenbrotten är regeringens förslag att vi höjer dem med bara ett år, från sex år till sju år. Det är ingen stor eller särskilt kraftfull åtgärd från regeringen, och detta har flera oppositionspartier tydligt skrivit i sin reservation.

Varför vill inte regeringen trycka åt de grovt kriminella som har olagliga vapen och utför grova vapenbrott hårdare? Varför nöjer man sig med bara ett år i höjning? Kriminella som använder olagliga vapen i syfte att skada och hota människoliv borde straffas betydligt hårdare än med ett maxstraff på endast sju år.

Fru talman! En tydlig majoritet i utskottet vill också se att brott mot tillståndsplikten för explosiva varor kriminaliseras redan på försöks-, förberedelse- och stämplingsstadiet och riktar ett nytt tillkännagivande till regeringen om detta. Vi vill också se en tydligare lagändring, där innehav av bomber och andra explosiva varor som sker på allmän plats som huvudregel bör leda till att brottet bedöms som *synnerligen* grovt och leda till fängelse i lägst fyra år. I klartext: Vi vill stoppa kriminella från att inneha och röra sig med explosiva varor i samhället.

Fru talman! Märkligt nog har regeringspartierna S och MP en reservation och en avvikande mening om detta. De stöder inte majoritetens förslag om hårdare tag mot denna brottslighet. Det är återigen förvånansvärt att regeringen intar en sådan passiv och blek ställning när det gäller att trycka åt den grova kriminaliteten. Varför ska grovt kriminella kunna gå omkring med explosiva varor på våra gator och torg?

Fru talman! Det som heller inte är bra i propositionen är regeringens ständiga jakt för att försäkra och försvåra för landets lagliga jägare och skyttar. Förändringarna i vapenlagstiftningen för att komma åt kriminella och deras grova brott med olagliga vapen riskerar att smitta av sig på landets lagliga jägare och skyttar, vilket absolut inte får ske. Detta har en stor opposition i majoritet observerat och tydligt markerat i betänkandet genom att framhålla att denna nya lagstiftning inte ska få drabba landets lagliga jägare och skyttar och deras licensansökningar.

Fru talman! Återigen sitter riksdagen och väntar på att den här regeringen ska leverera de förslag och beslut vi tidigare tagit. Den 19 juni 2019, alltså för drygt ett år sedan, tog en stor majoritet i riksdagen beslut om att regeringen skulle genomföra följande sju tillkännagivanden:

1. Skärpa straffen för vapenbrott. Nu har regeringen levererat, men bara med ett års höjning av straffskalan. Detta är självklart inte tillräckligt.
2. Skärpa straffen för vapensmuggling. Även här är straffen för låga.

Prot. 2020/21:29

4 november

-----

*En strängare syn på
hantering av vapen
och explosiva varor*

3. Göra en översyn av vapenlagstiftningen för att underlätta för landets jägare och sportskyttar och minska polisens arbete. Inget är levererat.
4. Avskaffa tillstånden på ljuddämpare. Inget är levererat.
5. Ta bort de tidsbegränsade vapenlicenserna. Inget är levererat.
6. Utöka vapengarderoben, det vill säga möjligheten för jägare och sportskyttar att ha fler vapen. Inget är levererat.
7. Se över reglerna för EU-vapenpass. Inget är levererat.

I juni 2020 tog riksdagen ytterligare åtta beslut om tillkännagivanden för att underlätta för våra lagliga jägare och skyttar. Då begärde riksdagen bland annat följande av regeringen.

Vi vill ha en ny brottsrubricering för vapensmuggling. Vi vill därmed förtydliga och skärpa lagstiftningen för vapensmuggling så att vi kan få stopp på den olagliga införseln av vapen i landet. Detta är inte levererat.

Vi vill att det utreds och genomförs en flytt av licenshanteringen från polisen till den nya viltmyndigheten. Detta förslag skulle minska polisens arbete och därmed frigöra resurser till ökad brottsbekämpning. Här är inget levererat.

Vi föreslog en översyn av handläggningstiderna. De är i dag oacceptabelt långa och skapar problem för såväl jägare och skyttar som vapenhandlare. Inget är levererat.

Vi begärde en översyn av vapenlagstiftningen. Det var ett tillkännagivande i juni 2019 som upprepades 2020. Inget är levererat.

Vi begärde också att EU-direktivet ska implementeras med minsta möjliga påverkan på en miniminivå för landets jägare, skyttar och samlare. Inget är levererat.

Vi vill ta bort de tidsbegränsade licenserna. De skapar bara extra jobb och byråkratiskt krångel, både för polisen och för landets sportskyttar. Polisen handlägger 3 000–4 000 sådana ärenden per år. Inget är levererat.

Vi vill ta bort synnerliga skäl och i stället specificera kraven tydligt. Det skulle förtydliga kraven och underlätta arbetet för den myndighet som i dag handhar licensärenden. Inte helt oväntat är inget levererat.

Vi ville förenkla licenshanteringen vid vapenbyte. Att kunna byta sitt vapen direkt hos vapenhandlaren skulle minska byråkratin och handläggningsärendena. Kommer du dit med en hagelbössa och vill byta in den till en annan hagelbössa eller byta till ett annat vapen inom din vapengarderob ska du kunna göra det direkt, utan långa handläggningstider. I dag handlägger polisen 70 000–80 000 vapenlicensärenden per år. Det skulle underlätta både för polisen och för landets jägare och sportskyttar om möjligheten fanns att byta in vapen direkt hos vapenhandlaren. Även här är inget levererat.

Fru talman! Regeringens uppenbara okunskap, oförmåga och framför allt ovilja att genomföra det som justitieutskottet tagit beslut om och riksdagen riktat tillkännagivanden om fortsätter. Regeringens okunskap, oförmåga och ovilja syns tydligt i detta betänkande.

Vi från oppositionen – en bred opposition av moderater, centerpartister, kristdemokrater, sverigedemokrater och vänsterpartister – har nu sett hur en ny vapenlagstiftning på punkt efter punkt kan göra det svårare och svårare att vara jägare och skytt i vårt land. När regelverket ändras innebär

det att byråkratin ökar och licenshandläggningstiderna riskerar att bli längre för våra lagliga jägare och skyttar i Sverige.

Fru talman! En tydlig majoritet i utskottet tar nu tag i detta problem och framhåller i betänkandet att den nya vapenlagstiftningen är till för att komma åt de grovt kriminella, deras skjutningar och deras olagliga vapeninnehav. Den nya lagstiftningen ska inte drabba landets lagliga jägare och skyttar.

Samtidigt inser en stor majoritet – utom då regeringspartierna – att skärpta vapenlagar och straffskalor riskerar att smitta av sig på jägares och skyttars vapeninnehav, vilket inte är syftet. För att undanröja dessa effekter nu och inför framtiden vill en stor majoritet i utskottet att man försöker genomföra en uppdelning i vapenlagstiftningen så att strängare vapenlagar i fortsättningen inte ska drabba landets jägare och skyttar. Vi vill se en uppdelning och tydligare skillnad i vapenlagstiftningen mellan olagliga vapen i kriminella miljöer och lagliga vapen hanterade av jägare och skyttar.

Jag är mycket glad att vi har en sådan stor enighet runt detta i Sveriges riksdag. Men jag blir mycket förvånad över att regeringspartierna, Socialdemokraterna och Miljöpartiet, inte ställer sig bakom detta utan i stället reserverar sig mot detta förslag i utskottet. Den reservationen från regeringspartierna blottlägger tydligt regeringens dunkla avsikter. Regeringen har nämligen i varje proposition och i varje förslag avsiktligt försökt försämra och försvåra för landets jägare och skyttar. Varför vill regeringen fortsätta att jaga landets jägare och skyttar? Lägg den kraften på den grova kriminaliteten i stället!

Fru talman! Reservationen mot en uppdelning av vapenlagstiftningen visar tydligt att regeringspartierna inte vill underlätta för landets jägare och skyttar, vilket är mycket anmärkningsvärt. Att gång på gång försöka försämra för landets jägare och skyttar strider dessutom mot många av de av mig uppräknade tillkännagivanden på vapensidan som riksdagen riktat till regeringen.

En uppdelning av vapenlagstiftningen skulle innebära att vi kan lagstifta om ännu hårdare straff för den olagliga vapenhanteringen i kriminella miljöer utan att den skärpningen av lagstiftningen försämrar förutsättningarna för landets lagliga jägare och skyttar. Det är helt ofattbart att Socialdemokraterna och Miljöpartiet reserverar sig mot detta förslag. De borde i stället ha tackat oppositionen för förslaget och sett till att genomföra det omgående.

Fru talman! Sverige har i dag Europas hårdaste vapenlagstiftning, och det är bra. Vi kräver utbildning, avlagda och godkända prov samt lämplighet. Vi har hårda förvaringskrav, och dessutom kontrolleras landets lagliga vapenägere dagligen digitalt.

Sverige har drygt 600 000 vapenägere. Det är jägare, samlare och sportskyttar. Dessa personer börjar nu på allvar att ledsna på regeringens försök i proposition efter proposition att försämra och försvåra för dagens jakt- och skytteverksamhet. Tänk om regeringen hade lagt lika mycket tid och kraft på att få bort de olagliga vapnen och de kriminella från våra gator och torg och dessutom sett till att dessa grovt kriminella hamnat bakom lås och bom under lång tid och inte bara höjt straffet med ett år.

Prot. 2020/21:29
4 november

-----
*En strängare syn på
hantering av vapen
och explosiva varor*

Fru talman! Att regeringen försöker att visa handlingskraft genom att försöka trycka åt landets lagliga jägare och skyttar är knappast speciellt imponerande. Den kraften borde regeringen i stället ha lagt på de grovt kriminella.

Att regeringen fortsätter att obstruera och att strunta i tillkännagivanden är ju helt oacceptabelt. Det har nu gått drygt fem år sedan regeringen fick i uppdrag att inrätta en ny viltmyndighet som skulle hantera jakten och viltvården i Sverige. Trots denna långa tid har regeringen inte levererat någonting om detta. Att det skulle beredas på Regeringskansliet verkar helt osannolikt – i så fall är det nog dags att regeringen väcker den person som jobbar med denna fråga. Nu måste det vara färdigsovet på departementet; nu förväntar vi oss faktiskt leverans i denna fråga.

Fru talman! Vi vill ha den nya viltmyndigheten på plats, och vi vill också flytta vapenlicenshanteringen från polisen till denna nya myndighet. Det skulle renodla polisens verksamhet ytterligare.

Fru talman! Riksdagen har tidigare riktat femton tillkännagivanden som rör jakt- och skytteverksamhet. I dag har riksdagen riktat ytterligare tre tillkännagivanden. Detta gör att regeringen omgående borde börja jobba med frågorna och börja leverera.

Fru talman! Det är dags att ställa in en större väckarklocka på Rosenbad som gör att regeringen vaknar och börjar arbeta med dessa tillkännagivanden omgående. Om regeringen fortsätter att obstruera och inte genomföra tillkännagivanden som riksdagen har tagit beslut om får oppositionen självklart ta en diskussion om att gå vidare med förslagen direkt här i kammaren och i stället för att rikta tillkännagivanden till regeringen börja stifta lagarna direkt här i riksdagen utan inblandning från regeringen. Detta är fullt möjligt och får självklart övervägas.

Fru talman! Jag har, återigen, en uppmaning till regeringen: Inrätta viltmyndigheten omgående! Det är fem år sedan detta beslut togs. Ta bort de tidsbegränsade vapenlicenserna och begreppet ”synnerliga skäl”! Tillsätt en utredning om vapenlagstiftningen omgående! Jag kan hjälpa regeringen både med direktiven och med de namn som behöver ingå i den utredningen. Ta bort kraven på tillstånd för ljuddämpare! Implementera vapendirektivet på en miniminivå!

Fru talman! Nu måste regeringen vakna och börja jobba med det som riksdagen faktiskt har tagit beslut om.

Jag vill rikta ett stort tack för ett mycket gott samarbete i justitieutskottet.

Avslutningsvis vill jag yrka bifall till reservation 3.

Anf. 9 PER SÖDERLUND (SD):

Fru talman! Till att börja med vill jag yrka bifall till reservation 2, så är det avklarat.

Fru talman! Antalet skjutningar fortsätter att öka när de kriminella gängen gör upp på våra gator. Varje enskild dödsskjutning är såklart ett misslyckande för vårt samhälle.

Samtidigt som våldet har ökat har det drabbat allt fler oskyldiga som inte haft något med gängens uppgörelser att göra. Gängen bryr sig helt enkelt inte om i vilken miljö de avfyra sina illegala vapen eller vem som träffas, bara de uppnår sina mål. De drar sig inte ens för att skjuta en kvinna som håller sitt barn i sin famn. Låt mig vara tydlig med, fru talman, att det

inte råder något tvivel om att det här är människor som inte ska ha tillgång till vare sig vapen eller sprängmedel. De behöver avväpnas så fort som möjligt.

Vi ska dock inte i onödan försvåra legalt vapenägande för dem som kanske är landets mest laglydiga medborgare. I dag är de legalt ägda vapnen i stort sett obefintliga i brottsliga sammanhang. I stället används utslutande insmugglade vapen – ofta från Balkan – av de kriminella gängen. Det är dessa vapen vi behöver komma åt, och inflödet måste också stoppas. Därför är de föreslagna ändringarna i smugglingslagen i denna proposition välkomna.

För att lyckas stoppa de kriminella gängen behöver Tullverket få de resurser som behövs för att förhindra fortsatt insmuggling. Därutöver behöver polisen och rättsväsendet i övrigt få de resurser de behöver för att beslagta de illegala vapen som redan finns i landet, gripa dem som hanterar dem och slutligen döma dem till kännbara straff.

Fru talman! Följderna av nuvarande lagstiftning blir ofta att lagstiftarens vilja att påverka de kriminellas vapenanvändning även påverkar den legala vapenanvändningen negativt. Det märks inte minst på att varje förändring av vapenlagen orsakar mycket oro bland landets legala vapenägare – så även i det här fallet.

Mycket av den oro som nu uttryckts hade kunnat undvikas om illegalt respektive legalt vapeninnehav reglerades i separata lagar. För att mildra eventuella negativa effekter för laglydiga vapenägare måste regeringen därför snarast tillvarata vad riksdagen tidigare har tillkännagett och utreda en översyn och modernisering av vapenlagstiftningen som differentierar överträdelser av regelverket för tillståndsgivning respektive vapenbrott i övrigt.

Fru talman! Även de tidsbegränsade licenserna behöver avskaffas, vilket riksdagen också har tillkännagett för regeringen vid upprepade tillfällen. Tidsbegränsade vapenlicenser är i dag inte nödvändiga, eftersom vapenägare kontrolleras mot brottsregistret varje dag. Det innebär också att vi redan uppfyller de krav om kontroller av vapenägare som kommer med EU:s vapendirektiv.

De tidsbegränsade licenserna, som skulle vara en ren formalitet när de infördes, har orsakat mycket problem för landets laglydiga skyttar. En i övrigt laglydig vapenägare som inte i tid lämnar in en ansökan om förnyad licens tillsammans med resultat från tävlingar där vederbörande har deltagit riskerar att dömas för brott som begåtts av oaktsamhet och som inte påverkat någon annan människa. Det var aldrig meningen när denna lag infördes.

Den föreslagna lagändringen innebär att ett stort antal vanligt förekommande vapen i sportskyttesammanhang kommer att klassas som särskilt farliga och medföra hårdare straff vid lagbrott. Man kan anta att exempelvis en för sent inlämnad ansökan om förnyelse av licens kommer att anses som ett grövre brott än tidigare och därmed ha ett högre straffvärde. De tidsbegränsade licenserna borde därför avskaffas innan den här lagändringen genomförs. Då skulle man eliminera riskerna att annars väldigt laglydiga medborgare döms till hårdare straff på grund av misstag vid licenshantering.

För att återupprätta förtroendet för lagstiftningen på området vore det önskvärt att regeringen nu skyndsamt underlättar för de legala sportskyttarna genom att avskaffa de tidsbegränsade vapenlicenserna, som orsakat så mycket problem.

Fru talman! Med anledning av det akuta behov som den organiserade kriminaliteten medför kan vi dock inte dröja med dessa föreslagna straffskärpningar. Vi är skyldiga medborgarna och framförallt dem som drabbas av skjutningarna att göra allt vi kan för att stoppa den negativa utvecklingen.

Anf. 10 LINDA WESTERLUND SNECKER (V):

Fru talman! Att komma åt illegala vapen och få bukt med skjutningar inom de kriminella nätverken är oerhört viktigt. Vapensmuggling och smuggling av explosiva varor gör att antalet sprängningar och skjutningar i Sverige når rekordnivåer. Vissa av förslagen i regeringens proposition är bra, men inte alla.

Regeringen har återkommande landat fel i sitt försök till lagstiftning. Gängkriminellas illegala vapenhantering måste i lagstiftningen särskiljas från sport- och jaktskyttars lagliga vapeninnehav. Det är högst rimligt att legala vapen som används för jakt och sportskytte får en egen, rent administrativ del i vapenlagen, medan illegala vapen hanteras i särskild ordning.

Eventuella fel och förseelser som begås av personer som har eller har haft licens till det vapen som förseelsen avser bör inte jämföras med innehav av vapen i en kriminell kontext. Om du missar att förnya din licens för ditt vapen ska du inte dömas för grovt vapenbrott på samma sätt som en gängkriminell som påträffas med ett illegalt vapen.

Vänsterpartiet vill se en översyn av vapenlagstiftningen så att legala jägare och sportskyttar inte drabbas i jakten på gängkriminella.

Anf. 11 INGEMAR KIHLESTRÖM (KD):

Fru talman! I vårt land ser vi hur det grova och gängrelaterade våldet har flyttat fram sina positioner och också hur våldet ökar i många delar av vårt land.

En av vårt samhälles viktigaste uppgifter är att skapa trygghet på gator och torg för våra medborgare. Därför måste kampen mot denna brottslighet intensifieras genom verkningfulla lagar och åtgärder.

Det grova gängrelaterade våldet med skjutningar och sprängdåd förekommer ofta och är nu något som många känner stor oro över och i vissa fall också får anpassa sin vardag efter. De kriminella gängerna beskrivs som både aggressivare och mer våldsbenägna än tidigare, ofta genom användning av illegala vapen och sprängmedel. I dagens debatt behandlar vi propositionen om en strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor, där regeringen föreslår en strängare syn på detta.

Fru talman! Vi kristdemokrater anser naturligtvis att det behövs verkningfulla insatser för att komma åt kriminellas innehav av vapen och sprängmedel. Men vi menar samtidigt att de alltid måste ske på ett sådant sätt att det inte skapar ytterligare problem för vanliga jägare och sportskyttar. Dessa helt vanliga människor ska inte behöva drabbas av att samhället ändrar lagar för att möta de mest destruktiva krafterna.

För oss kristdemokrater är det självklart att inte bunta ihop jägare och sportskyttar med dem som betar sig allra värst i samhället. För att möta gängbrottsligheten behöver vi besluta om kraftfulla åtgärder för att säkra tryggheten, men samtidigt måste det ske med en inriktning på att inte försvåra utan snarare förenkla tillvaron för laglydiga och ansvarsfulla vapenägare. Det är ett synsätt som jag är glad över att en majoritet av justitieutskottet delar i och med denna propositions behandling.

En överimplementering av EU-direktiv och annan onödig reglering som försvårar för laglydiga vapenägare är inte metoderna för att få stopp på den grova brottsligheten, då de i stället för att komma till rätta med problemet främst leder till att drabba jägare och sportskyttar.

I dagens Sverige finns ett stort antal, ungefär 600 000, registrerade vapenägare. Den undersökning som gjordes för en tid sedan visade att under den tioårsperiod då mätningarna gjordes av bruk av vapen vid grova brott kom 1,2 vapen per år från jakt- och sportskytte. Detta faktum visar att det krävs andra åtgärder för att möta gängbrottsligheten än att försvåra och reglera i onödan. Det finns vägar att reglera, men jägares och sportskyttars behov ska beaktas.

Fru talman! Straffskalan som anges i propositionen är mycket snävt utformad. Att höja maxstraffet för synnerligen grovt vapenbrott till sju års fängelse ändrar knappast saken nämnvärt. Det tycks som om regeringen endast höjer straffet för att tillgodose det tillkännagivande som riksdagen riktat till regeringen baserat på en motion från Kristdemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna. Tillkännagivandet kan förvisso anses vara tillgodosett då maxstraffet höjs, men höjningen från 6 till 7 år gör knappast tillräcklig skillnad. I stället menar vi att den som döms för synnerligen grovt vapenbrott bör komma i fråga för betydligt hårdare straff. Den som döms för exempelvis grovt rån, grovt koppleri eller olaga frihetsberövande kan dömas till 10 års fängelse. Lagens strängaste tidsbestämda straff är 18 års fängelse. Maxstraffet för synnerligen grovt vapenbrott borde just ta sikte på de absolut grövsta vapenbrotten och maxstraffet vara betydligt högre än de 7 år som regeringen föreslår.

Vid en jämförelse med straffskalan för narkotikabrott och narkotikasmuggling är straffen betydligt mildare för vapenbrott, även i de synnerligen grova fall som exempelvis består i att ett stort antal skjutvapen förs in i landet i syfte att beväpna den organiserade brottsligheten. För att tillåta en mer nyanserad straffmätning och för att framhålla allvaret i de allvarligaste formerna av vapenbrott – brott mot tillståndsplikten för explosiva varor liksom smuggling av vapen och explosiva varor – anser vi därför att det vore rimligt att straffskalorna för dessa brott till exempel motsvarar narkotikabrottens straffskala.

Utifrån detta resonemang yrkar jag bifall till reservation 3.

Fru talman! Kristdemokraterna anser att det är en avsevärd skillnad mellan den som handhar ett legalt vapen och den som handhar ett illegalt vapen. Denna skillnad görs dock inte tydlig i lagstiftningen. Vi anser att detta borde förändras. Det är en väsentlig skillnad på det stränga tillståndssystem för jaktvapen, sportskyttevapen och samlarvapen som finns i Sverige och på den illegala importen eller tillverkningen av vapen som används i kriminella konflikter. Detta borde också avspeglas i lagstiftningen.

Den nu föreslagna lagstiftningen riskerar att i längden slå mot sportskyttar, jägare och samlare som har ett legitimt syfte med att äga sina va-

pen men som slarvat eller varit oaktsamma i sin hantering av dessa. Sådana avsteg ska naturligtvis beivras. Den som slarvar med sin vapenhantering är inte alltid lämplig att inneha nämnda vapen. Men om det hamnar inom ramen för det synnerligen grova vapenbrottet, exempelvis för att en vapenägare handskats ovarsamt med ett vapen med ljuddämpare – något som nämns i förarbetena i propositionen och något som är vanligt i jaktsammanhang – bör det betraktas som en försvårande omständighet om det är ett vapen som utrustats så i kriminellt syfte.

Detta gör att jag, likt en majoritet av utskottet, ställer mig bakom följande tre uppmaningar till regeringen: Det ska vara en tydlig skillnad i lagstiftningen mellan illegala och legala vapen, så att de nya strängare reglerna inte ska försvåra i onödan för jakt- och sportskyttar. Även förberedelse, försök och stämpling till brott mot tillståndsplikten för explosiva varor ska räknas som brott. Och det ska vara tydligare regler och bedömas som ett synnerligen grovt brott att ha bomber och andra explosiva varor på allmän plats.

Fru talman! Jag vill avsluta med att säga att vi alltså stöder de tre tillkännagivanden som har gjorts i utskottshantering och också, som jag sa, reservation 3.

Återigen får vi i riksdagen påpeka för regeringen att det visserligen är viktigt att agera kraftfullt mot illegala vapen men att det inte får ske på sådant sätt att det drabbar alla laglydiga vapenägare. De tillkännagivanden som görs i dag samt de som vi i riksdagen beslutade om i våras pekar på hur vi vill att regeringen bör tänka och agera.

Det är dags att regeringen tar till sig budskapet. Agera gärna kraftfullt, men gör det på ett sätt som inte försvårar i onödan för landets jägare och sportskyttar! För laglydiga vapenägare bör inriktningen för framtiden i stället vara att fler förenklingar ska genomföras enligt de uppmaningar som riksdagen gjort ett flertal gånger.

Anf. 12 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP):

Fru talman! Förra året dödades 41 personer i de sammanlagt 320 skjutningar som ägde rum i vårt land. Bland dem var det en ung mamma som var ute och gick med barnvagnen. Bland dem var det en ung kvinna som träffades av en förlupen kula i en gänguppställning. I augusti sköts en tolvårig flicka ihjäl när hon var ute och promenerade med sin hund. Senast i går sköts en ung man ihjäl i Borås. Det här är förstas alldeles vansinnigt. Vi måste göra allt för att minska de kriminella gängens utbredning i vårt vackra land.

Vi måste agera kraftfullt och strypa tillförseln av vapen till Sverige, vi måste göra det svårt för kriminella att vara just kriminella och vi måste komma med kraftfulla svar. Det sker bland annat genom den proposition som regeringen nu lägger fram och som vi debatterar här i dag.

Det är viktigt att vi nu skärper straffen när det gäller smuggling av vapen och sprängmedel. Det är viktigt att vi nu skärper straffen för innehav av vapen. Det är viktigt att vi skärper straffen för innehav av sprängmedel och förberedelse till brott vad gäller sprängningar.

För inte så länge sedan skedde en sprängning i Linköping, där jag är född och uppvuxen. För inte så länge sedan skedde en sprängning på Östermalm här i Stockholm.

Oskyldiga drabbas. Man måste kunna känna sig trygg i sitt eget hem. De kriminella ska inte få ta över.

Jag nämnde dem som har dött i olika skjutningar. Till det kommer dem som har skadats. Inte långt ifrån där jag bor här i Stockholm befann en man sig i sin lägenhet när han plötsligt fick en kula genom huvudet. Han är musikutövare och blev blind på ena ögat. Han har fått men för livet och får nu svårt att utöva musik. Den andra personen som drabbades helt oskyldig i denna skjutning var en taxichaufför.

Fru talman! Jag är glad att vår regering inför kraftfulla åtgärder för att minska detta fula som sprider sig i vårt land. Tillsammans kommer vi att komma till rätta med detta. Miljöpartiet är stolt över att stå bakom denna politik.

Det är också viktigt att vi ser till att grogrunden för de kriminella försvinner och att vi ser till att barn får en bra tillvaro, kan gå i skolan och se att det finns ett ljus och ett samhälle där man kan få jobb och ha vänner och bekanta som inte är de kriminella gängen.

Fru talman! Det har tagits upp att man försvårar för jägare och dem som ägnar sig åt pistolskytte. Det är något av en nidbild att miljöpartister vill försvåra för jägare och pistolskyttar. Faktum är att många miljöpartister är jägare, och enligt en Sifundersökning är vi det parti där flest är positivt inställda till att äta viltkött. Låt mig därför understryka att vi inte vill försvåra för jägare eller pistolskyttar.

Som vi skriver i vårt särskilda yttrande pågår det just nu ett arbete på Regeringskansliet för att se till att dessa inte straffas ut när olika lagar skärps.

Fru talman! Jag yrkar bifall till regeringens proposition, våra två reservationer och vårt särskilda yttrande.

Anf. 13 JOHAN HEDIN (C):

Fru talman! Den liberale debattören Mattias Svensson har nyligen utkommit med boken *Så roligt ska vi inte ha det* om den svenska alkoholpolitiken. Man kan undra varför jag tar upp detta när vi debatterar vapenlagstiftning och förbud. Jo, för att i den svenska alkoholpolitiken fanns något som kallades totalkonsumtionsmodellen. Den byggde på att den totala mängden av försåld alkohol i landet påverkade alkoholproblemen. Denna modell havererar på många sätt och kan inte riktigt anses relevant i alla sammanhang.

Jag kom dock att tänka på den i detta sammanhang, för regeringen verkar ha ett slags underton av en totalkonsumtionsmodell när det gäller vapen. Man verkar tänka att ju fler vapen som finns i samhället, desto fler illegala skjutningar och motsvarande äger rum. Men så är givetvis inte fallet.

Det är en god ambition att försöka dela upp vapenlagstiftningen i en del som handlar om regleringen av hur laglydiga vapenägare ska handha sina vapen och en annan del som handlar om hur vi klämmer åt kriminella som använder illegala vapen på ett hänsynslöst sätt och skapar otrygghet i hela samhället.

Min kollega och vän Sten Bergheden från Moderaterna gjorde en bra dragning av innehållet i alla riksdagens tillkännagivanden till regeringen. Det är en smula beklämmande att så lite har levererats på denna punkt. Vi

har en ganska bred majoritet, och det måste vara tydligt vad som är riksdagens syn på svensk vapenpolitik. Trots det händer ganska lite.

Detta betänkande är dock något av en ursäktande motsats. Det är en hel del bra saker som genomförs nu. Bland annat skärps straffen för smuggling av vapen, och det straffrättsliga ansvaret för att illegalt föra in vapen i landet tydliggörs.

Något annat som adresseras och som är mycket välkommet är en utökad kriminalisering av hantering av sprängmedel. Kriminella har i vissa sammanhang övergått från att använda skjutvapen till att skrämmas och ställa till med enorm oreda genom att utföra sprängattentat. Det vi i dag fattar beslut om kommer att leda detta en liten bit i rätt riktning, vilket givetvis är välkommet.

Vi behöver göra en total översyn av lagstiftningen. Vi behöver ha ett samlat regelverk som är rättssäkert, träffsäkert, lättbegripligt och lättarbetat så att det går att tillämpa för alla dem som behöver sina vapen i sin hobby eller i annan typ av legal och legitim utövning och samtidigt skilja ut den från den illegala, illegitima, hänsynslösa och farliga vapenhanteringen.

Vi behöver komma åt smugglingen genom stora insatser. Det finns samordningsmän på många håll i Europa, men det behövs säkert fler.

Jag blir glad av flera av inläggen, bland annat något överraskande av Miljöpartiets deklARATION om det stora jaktintresset. Det är ett intresse som jag delar. Låt mig därför skicka med att man i Europaparlamentet bör se med samma farhåga som jag på det stundande blyförbudet. Att använda bly där det behövs är en förutsättning för att kunna ha säkra och dödande skott och en så human metod som möjligt när man jagar. Man behöver förstå att bly i många fall är det absolut bästa materialet för en kula. Det är bra att Miljöpartiets alla jägare säkert delar denna insikt så att den kan spridas.

Fru talman! Vi har debatterat och diskuterat vapenfrågorna så många gånger i denna kammare. Ofta har debatten varit mer negativ än den är i dag när vi faktiskt är ganska positiva till dessa förslag. Jag tittade igenom mina tidigare anföranden, och jag sa redan två debatter bakåt i tiden att allt redan är sagt. Så är det. Vi upprepar oss och kommer ingen vart. Därför måste vi ta ett samlat tag om ett nytt regelverk för vapenlagstiftning.

Problemen började inte med EU:s vapendirektiv, men de förvärrades i och med det. Kanske handlar det om det fundamentala och strukturella feltänket att antalet vapen ökar faran i samhället – även om dessa vapen är ansvarsfullt hanterade av laglydiga ägare. Kanske var det detta som gjorde att man hamnade snett när man skulle formulera vapendirektivet. Efter de fruktansvärda terrordåden i Paris behövde man visa politisk handlingskraft, och man gjorde något som sköt helt bredvid målet.

Vi var emot vapendirektivet då, och vi är emot det nu. Vi kommer snart att debattera detta igen, för det kommer implementeringsförslag från regeringen. Vi får alltså anledning att återkomma till detta, och då tar vi debatten vidare utifrån det.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 11.)

§ 9 Ändrade regler för taxering av lantbruksenheter och för automatiserat beslutsfattande vid fastighetstaxeringen

Prot. 2020/21:29
4 november

Skatteutskottets betänkande 2020/21:SkU3

Ändrade regler för taxering av lantbruksenheter och för automatiserat beslutsfattande vid fastighetstaxeringen (prop. 2019/20:196) föredrogs.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 11.)

§ 10 Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige

Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige

Skatteutskottets betänkande 2020/21:SkU5

Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige (prop. 2019/20:190) föredrogs.

Anf. 14 HAMPUS HAGMAN (KD):

Fru talman! Förslaget från regeringen innebär att skattereglerna vid tillfälligt arbete i Sverige ska förändras. Förändringarna innebär att en arbetstagare som är inhyrd från ett utländskt företag som inte har fast driftsställe i Sverige ska beskattas här när arbetstagaren är här och utför arbete för en verksamhet. Det är i grunden ett rimligt förslag. Flera andra länder har gått samma väg, och det är inte konstigt att Sverige också gör det.

Samtidigt innebär förändringen att det finns behov av att införa undantagsregler. Det är undantagsregler som till exempel kan bli aktuella att tillämpa vid olika projekt, konferenser, utbildningar och liknande där människor som är anställda i utlandet kommer till Sverige för att delta på sin arbetstid. Regeringen lägger också fram sådana undantag. De innebär att de nya reglerna inte ska tillämpas på den som arbetar i Sverige upp till 15 dagar i sträck och samtidigt också att reglerna inte ska tillämpas om det sammanlagda antalet arbetsdagar i Sverige är 45 eller färre per år.

Konsekvenserna av denna kombination av undantag blir minst sagt något krångliga. Undantag gäller alltså för den som arbetar 14 dagar i Sverige vid tre tillfällen under ett år. Det blir sammanlagt 42 dagar, men aldrig över 15 dagar vid något enskilt tillfälle.

Men undantaget gäller inte för den som arbetar 16 dagar i Sverige vid två tillfällen, alltså sammanlagt 32 dagar fast fördelat på fel sätt. Att vi har ett maxtak, ett tak för hur många dagar totalt som undantaget ska gälla, är givetvis helt rimligt, men att vi samtidigt reglerar hur dessa dagar ska fördelas är verkligen inte rimligt. Det borde räcka med en enda gräns.

Fru talman! Sverige ska vara ett attraktivt land att driva företag i, både små och stora företag, och att vi har ett antal svenska storföretag som har medarbetare runt om i världen är förstås något som är väldigt bra. Att vi har ett antal utländska företag med viktiga verksamheter här i Sverige är förstås också bra, och att dessa stora företags utländska medarbetare kommer till Sverige är positivt både för dem och för en lång rad andra företag,

till exempel hotell och restauranger. Just det är väl tyvärr inte aktuellt just nu, men det kommer förhoppningsvis att vara det inom en snar framtid.

Fru talman! Det förslag som regeringen nu har lagt fram har förbättrats jämfört med det förslag som först skickades ut. Det är bra därför att regeringens första förslag var ännu mer företagsfientligt. I det förslaget gällde undantagen för max 30 dagar per kalenderår och max 5 dagar i sträck. Det hade varit ett ännu hårdare slag mot svenska företag, och flera remissinstanser markerade mot detta. Remissinstanserna konstaterade att de länder som har motsvarande undantagsregler har betydligt generösare tidsgränser.

Det är som sagt bra att regeringen har gjort förändringar, och det är intressant att det görs, eftersom det visar att regeringen har insett att det finns en problematik med en alltför företagsfientlig politik. Problemet är att man bara har lyssnat lite och skruvat på begränsningarna så att de blir lite mindre skadliga.

Jag menar att vi i stället borde ha ett helt annat synsätt på företagsamhet. Som remissinstanserna konstaterar väljer regeringen att föreslå mindre generösa undantagsregler än de som finns i andra länder. Och man undrar ju vad det är för värde som regeringen ser i att lägga hårdare begränsningar på svenska företag än vad till exempel den tyska regeringen lägger på tyska företag. I stället för att lägga oss på en sämre eller ens samma nivå som Tyskland borde Sverige skicka signalen att här är företag välkomna. Kom hit på konferenser, lägg era utbildningar här, lägg era projekt i Sverige! Men i stället blir regeringens signal att förutsättningarna i Sverige bara är lite sämre än förutsättningarna i Tyskland. Detta kommer att skada det svenska näringslivet och därmed också den svenska välfärden.

Kristdemokraterna vill att Sverige ska vara attraktivt för företag – alla företag, stora som små, svenska som utländska. Och vi vill ha regler som gör Sverige mer attraktivt. Vi föreslår därför att 15-dagarsregeln tas bort helt. Det räcker med en gräns – en gräns för det sammanlagda antalet dagar för arbete i Sverige, oavsett om det sker tio dagar i sträck fyra gånger, tjugo dagar i sträck två gånger eller alla dagar i en enda följd.

Jag yrkar därför bifall till reservationen.

Anf. 15 PATRIK LUNDQVIST (S):

Fru talman! Svenska regler, lagar och traditioner ska gälla i Sverige. Detta gäller oavsett vad vi pratar om, i alla delar av samhället. Av särskild vikt är det att slå fast denna princip i lag när det kommer till arbetsmarknaden.

Vi har en stolt tradition av att arbetsmarknadens parter sinsemellan kommer överens om vad som ska gälla i Sverige. Detta har varit och är bra både för alla som arbetar på golvet och för företagens fortlevnad. Kontinuerliga förbättringar för de anställda i både löner och arbetsvillkor har gått hand i hand med kontinuerliga effektiviseringar och lugn på arbetsmarknaden, med höga vinster som följd.

Detta är en ordning som måste värnas även här, i den svenska politiken. Vi har i denna kammare makten att rubba svensk arbetsmarknad rejält, både genom direkta förändringar av förutsättningarna via lagstiftning och genom att passivt se på när omvärlden förändras, vilket i sin tur påverkar hur arbetsmarknaden fungerar i Sverige.

Fru talman! I dag diskuterar vi en sådan förändring. Större rörlighet från omvärlden till Sverige och tvärtom kombinerat med uppluckringar i svenska regler för inhyrd arbetskraft och gästarbetare har gjort att svenska villkor inte gäller för alla. Vi har tidigare sett hur bemanningsföretagens intåg på svensk arbetsmarknad riskerade att slå omkull avtal och villkor som byggts upp under lång tid, men detta klarade vi av tack vare flexibiliteten i den svenska modellen, där fack och arbetsgivare kommer överens om hur till exempel lönenivåer ska relatera till dem som har fast anställning på de företag som tar in bemanning.

Det är naturligtvis alltid bäst om det sker på det viset, men nu står vi inför en annan problematik där inte bara företag i Sverige berörs utan även uthyrande företag i andra delar av världen. Då är det läge för politiken att gå in och säkra upp med lag så att den svenska modellen inte urholkas. Samma regler och skatter måste gälla alla, oavsett hur, varifrån eller via vilket företag en person jobbar i Sverige.

Jag kan med glädje säga att det är precis detta som nu sker. Vi säkrar upp den svenska modellen och de villkor som vi har bestämt gemensamt på svensk arbetsmarknad. Vi får en bättre reglering på plats samtidigt som vi ser till att företag som har behov av att skicka personal för kortare tider i Sverige klarar sig utan större krångel än nödvändigt, för att upprätthålla viktiga principer. Det kan till exempel handla om anställda som åker på konferenser eller annat för en kortare tid.

Från och med nu är 15 dagar i sträck och 45 dagar under ett år de undantag som ska gälla från reglerna. Detta är mer än tillräckligt för att experter ska kunna göra det de behöver här, men förhoppningsvis inte så länge att man kan sätta i system att byta uthyrd arbetskraft när tiden går ut. Detta har vi sett problem med i till exempel byggbranschen tidigare. Att höja tiden till 45 dagar i sträck per år skulle öka den risken betydligt jämfört med de regler som föreslås här i dag.

Arbetslag skulle alltså kunna utföra arbete i 45 dagar i Sverige. Om jobbet inte är klart efter 45 dagar skulle uthyrningsföretaget kunna byta arbetare och på så vis komma undan de svenska reglerna. Denna ordning kanske låter okej i vissas värld, eftersom det blir lite krångligt för en del att ha vissa gränser, men inte i min värld.

Som sagt: Svenska lagar och villkor ska gälla här för alla oavsett varifrån de kommer eller varför.

Jag har jobbat inom svensk stålindustri. Vi har varje år underhållsstopp på ungefär en månad. Om dessa regler om 15 dagar inte skulle gälla skulle det betyda att svetsare från andra länder skulle kunna komma hit och jobba för betydligt mindre pengar än vad jag och mina kollegor är villiga att göra och för mindre pengar än vad vi faktiskt har kommit överens om och bestämt både här i kammaren och via parterna ska gälla. Den ordningen är inte okej. Vi måste värna svensk arbetsmarknad och dem som faktiskt jobbar där hela året och inte bara dem som behövs ibland.

Därför yrkar jag bifall till regeringens förslag.

Anf. 16 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Denna proposition adresserar en angelägen fråga om att skapa konkurrensneutralitet mellan företag som använder respektive inte använder sig av utländsk arbetskraft. Utländsk arbetskraft som bidrar till svensk tillväxt är någonting som är positivt för svensk ekonomi. Men det

ska inte innebära konkurrensfördelar rent skattemässigt att anlita inhyrd personal. Mot denna bakgrund är Moderaterna i grunden positiva till andemeningen och inriktningen i denna proposition.

Vi har däremot två farhågor när det gäller detta förslag. Den första gäller de tekniska lösningar som regeringen har valt att använda sig av för att adressera denna fråga. Det handlar om förslag som i stor utsträckning har fått kritik från remissinstanser, även om samma remissinstanser i grunden är positiva till inriktningen på förslaget. Det är kritik som bygger på att det helt enkelt är för byråkratiska och krångliga regelverk. Om vi hade haft en moderatledd regering skulle vi moderater ha sett till att tillmötesgå denna kritik och utforma förslagen på ett sådant sätt att de inte fick denna effekt. Vi vill ändå inte stå i vägen för att dessa lagförändringar kommer på plats. Men vi vill flagga för att detta är någonting som är viktigt att följa upp och säkerställa att det inte får för negativa byråkratiska konsekvenser för näringslivet. Vi är därför öppna för att återkomma med eventuella förändringsförslag och hoppas att regeringen också är öppen för det. Även om andemeningen i detta förslag är gott får det inte innebära att man kastar ut barnet med badvattnet.

Den andra farhågan som vi ser är att detta förslag kan innebära problem för svensk bärindustri. Svensk bärplockarnäring är i stor utsträckning beroende av att använda sig av utländsk arbetskraft. Vi vill inte att konsekvensen blir att en hel näring kommer att drabbas hårt.

Med dessa reservationer yrkar jag bifall till propositionen. Men jag flaggar ändå för att Moderaterna är öppna för att se över detta i framtiden och omreglera så att detta förslag inte på sikt medför dessa negativa konsekvenser.

Anf. 17 JOHAN HEDIN (C):

Fru talman! Jag kan konstatera att enigheten i utskottet är stor när det handlar om vikten av att utforma arbetsgivarbegreppet mer i linje med vår omvärld.

Den internationella skattepolitiken fokuserar alltmer på att skapa regelverk som går åt samma håll, och en förändring av arbetsgivarbegreppet är i linje med utvecklingen i flertalet länder.

Konkurrensneutralitet mellan företag när det gäller hur de väljer att organisera sin verksamhet måste vara ledstjärnan för skattepolitiken. Konkurrens mellan företag handlar helt enkelt om att företagen tävlar med varandra om att vara så bra som möjligt, så att deras kunder och konsumenter väljer att köpa just deras varor eller tjänster. Då är det såklart helt avgörande att de grundläggande förutsättningarna för neutralitet finns på plats.

Att skatter snedvrider konkurrensen om marknadsaktörer som befinner sig i ett konkurrensförhållande med varandra påläggs olika skattesatser är en logisk och olycklig följd.

Propositionen om ekonomiskt arbetsgivarbegrepp är ett ytterligare steg för stärkt konkurrensneutralitet mellan företag som använder sig av svensk respektive utländsk arbetskraft. Historiskt sett har Sverige alltid tillämpat ett så kallat formellt synsätt på vem som är arbetsgivare. Större delen av världen tillämpar det ekonomiska synsättet. Den föreslagna ändringen skulle därför harmonisera Sveriges synsätt med omvärldens.

Fru talman! Det nuvarande svenska synsättet skapar en orättvis konkurrenssituation mellan å ena sidan verksamheter i Sverige som anställer,

och å andra sidan verksamheter i Sverige som i stället hyr in personal genom till exempel ett utländskt bemanningsföretag. Vi måste också vara ärliga med att alla förändringar av denna typ – förutsättningar för under vilka omständigheter ett företag ska betala skatt och på vilka nivåer – kommer, i alla fall kortsiktigt, att få vissa negativa eller oönskade effekter. Det kan handla om en ökad administrativ börda och att vissa branscher och företag påverkas i större utsträckning. Det måste vi titta på i särskild ordning.

Fru talman! Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag.

Anf. 18 ALI ESBATI (V):

Fru talman! Vi är kanske inte bortskämda dessa dagar med goda nyheter, vare sig i världen i allmänhet eller i denna kammare i synnerhet.

Då är det kanske desto viktigare att uppmärksamma när bra förslag läggs fram och kan gå igenom.

De förslag som finns i regeringens proposition, *Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige*, och som utskottet har ställt sig bakom i betänkandet är bra förslag. Det är förslag som Vänsterpartiet har drivit en tid. Under den förra motionsperioden hade vi exakt ett sådant yrkande men var tyvärr ensamma om det. Men det pågick då en process som vi var med och drev på i budgetsamarbetet med regeringen under förra mandatperioden och som nu förhoppningsvis kommer i mål i och med dagens omröstning.

De förslag som presenteras här kan kanske låta lite tekniska, men de handlar i grund och botten om att stänga kryphål när det gäller att komma undan svensk skatt genom att använda sig av uthyrning av arbetare i situationer med gränsöverskridande arbete eller utstationeringsliknande arbete.

Det finns ett undantag här som man kan diskutera men som jag menar är lämpligt avvägt och som gör att exempelvis event och konferenser, där det är rimligt att man inte skattar i Sverige, inte hamnar i problem. Men i övrigt handlar det om att slå vakt om den grundläggande principen om att arbete som genomförs i Sverige ska beskattas i Sverige.

Vi från Vänsterpartiet hade kanske kunnat tänka oss ytterligare justeringar av detta förslag. Inte minst hade det varit rimligt att gå vidare och undersöka det som man tar fram från bland annat byggsektorn. Fackförbundet Byggnads nämner i sina remissyttranden att de är oroliga för att man genom att använda sig av underentreprenörer i detta fall ändå kan undgå reglerna. Det kommer att vara värt att se vidare på detta framöver. Men denna invändning är inte av den karaktären att vi har motionerat om detta, och därför har vi inte heller någon reservation i detta betänkande.

Jag tror dock att det är viktigt att man sätter det här förslaget i ett bredare sammanhang. Detta är nämligen en del av ett större problem – ett problem som handlar om att människor utnyttjas på den svenska arbetsmarknaden och att de företag som står för detta utnyttjande ibland också kan komma undan till exempel skatt.

Min kamrat från Socialdemokraterna var inne på att den svenska modellen många gånger hanterar problemen på ett bra sätt, och det är ju sant. Men det är också så att det finns mycket som återstår att göra. Det finns problem som skapas av EU-rättens marknadsfundamentalistiska utgångspunkter och de domar som EU-domstolen har kommit med under ett antal år. Flera av dem har påverkat svensk arbetsmarknad mycket negativt; vi

kommer exempelvis ihåg hur Lavaldomen skapade väldigt stora problem för den svenska modellen – problem som de borgerliga partierna i den här kammaren inte var särskilt angelägna om att försöka lösa men som vi ändå har kunnat bidra till att minska omfattningen av genom senare lagstiftning i Sverige.

Det är också så att det här egentligen hänger nära samman med frågan om regelverket för arbetskraftsinvandring. Det är samma typ av problem som uppstår som man försöker lösa här. Det är ett regelverk som i dag i många fall öppnar upp för grovt utnyttjande av människor, och regeringen är dessvärre bunden av sina samarbetspartier och har inte kunnat agera på ett kraftfullt sätt för att försöka lösa en del av problemen. Men det är klart att det är bra att man kommer med de här förslagen. Det är bra att man försöker ändra regelverket där det är möjligt, så att förutsättningarna för att beivra utnyttjande och skatteundandragande blir goda.

Det är samtidigt så att det i grund och botten, om man nu ska tro på den svenska modellen och stödja den, väldigt ofta handlar om att de fackliga organisationerna ska ha möjligheter att säga ifrån när någonting är problematiskt och ha möjligheten att agera. Det är i det ljuset vi behöver se exempelvis de diskussioner som nu förs om anställningsskyddet i Sverige och om möjligheten för fackliga organisationer att ha en roll på svensk arbetsmarknad där de kan stå upp för arbetstagares rättigheter oavsett varifrån människor kommer och var de råkar vara födda.

Tidigare fördes här en diskussion om organiserad brottslighet. Det är en angelägen diskussion som justieutskottet förde. Vi ska komma ihåg att arbetsmarknaden är en arena där organiserad brottslighet i dag förekommer i stor utsträckning – och att den brottsligheten ofta går hand i hand med annan organiserad brottslighet, som tar sig uttryck i form av grovt våld och så vidare. De sammanhangen behöver man från lagstiftarens sida hela tiden följa för att se till att resultaten blir så rimliga som möjligt på marknaden, för vanliga människor.

Jag noterar, som avslutning, att Svenskt Näringsliv i sina remissyttrandet har varit emot förslaget och inte har velat se de här förändringarna. Det är bra att regeringen, och nu förhoppningsvis riksdagen, ändå går vidare med förslagen och inte tar hänsyn till Svenskt Näringslivs invändningar. Jag tror att det är någonting som borde ske oftare i lagstiftningsprocessen för att vi ska få bra lagar på arbetsmarknadsområdet i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 11.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 10.54 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

JuU31 Omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse för mord

1. utskottet

2. res. (S, V, MP)

Votering:

32 för utskottet

23 för res.

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD, 3 L

För res.: 16 S, 4 V, 3 MP

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

JuU4 Digital kommunikation i domstolsprocesser

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU5 En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor

Punkt 2 (Översyn av vapenlagstiftningen)

1. utskottet

2. res. 1 (S, MP)

Votering:

36 för utskottet

19 för res. 1

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L

För res. 1: 16 S, 3 MP

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 3 (Tidsbegränsade vapenlicenser)

1. utskottet

2. res. 2 (SD)

Votering:

45 för utskottet

10 för res. 2

294 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP

För res. 2: 10 SD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 2 -

Punkt 4 (Strängare straff)

1. utskottet
2. res. 3 (M, KD, L)

Votering:

38 för utskottet

17 för res. 3

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 MP

För res. 3: 11 M, 3 KD, 3 L

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 6 (Innehav av sprängmedel på allmän plats)

1. utskottet
2. res. 4 (S, V, MP)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU3 Ändrade regler för taxering av lantbruksenheter och för automatiserat beslutsfattande vid fastighetstaxeringen

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU5 Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Beräkningen av antalet arbetsdagar)

1. utskottet

2. res. (KD)

Votering:

53 för utskottet

3 för res.

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 L,

3 MP, 1 -

För res.: 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 16.05 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.35.

Sammanträdet återupptogs kl. 16.35.

§ 12 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Skrivelse

2020/21:39 Riksrevisionens rapport om Arbetsförmedlingens tjänst Stöd och matchning

EU-dokument

COM(2020) 610 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om asyl- och migrationshantering och om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och förslaget till förordning (EU) XXX/XXX [Asyl- och migrationsfonden]

COM(2020) 611 Ändrat förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU

COM(2020) 612 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817

COM(2020) 688 Förslag till rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 2006/112/EG vad gäller tillfälliga åtgärder avseende mervärdesskatt på covid-19-vacciner och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av covid-19 föranledda av covid-19-pandemin

§ 13 Motion för omedelbar hänvisning

Följande dokument anmäldes:

Motion

med anledning av prop. 2020/21:46 Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängd rätt till ersättning för riskgrupper
2020/21:3750 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)

Kammaren biföll talmannens förslag att ovanstående motion omedelbart skulle hänvisas till finansutskottet.

§ 14 Anmälan om interpellation

Följande interpellation hade framställts:

den 3 november

2020/21:103 Projektbidrag från Allmänna arvsfonden

av *Ludvig Aspling* (SD)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

Prot. 2020/21:29
4 november
-----

§ 15 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 3 november

2020/21:331 Kasserad skyddsutrustning under krisen

av *Markus Wiechel* (SD)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:332 Stöd till korttidsarbete

av *Alexandra Anstrell* (M)

till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

§ 16 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 4 november

2020/21:298 Spelinspektionens roll i bekämpningen av organiserad brottslighet

av *Andreas Carlson* (KD)

till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

2020/21:299 Spelinspektionens undantag för restaurangkasinon

av *Andreas Carlson* (KD)

till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

§ 17 Kammaren åtskildes kl. 16.35.

Sammanträdet leddes
av tredje vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 10.54 och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

JOHAN WELANDER

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval.....	1
§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
§ 4 Anmälan om faktapromemorior	3
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 6 Omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse för mord	3
Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU31	3
Anf. 1 PETTER LÖBERG (S)	3
Anf. 2 LINDA WESTERLUND SNECKER (V).....	5
Anf. 3 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP).....	6
Anf. 4 JOHAN FORSSELL (M)	7
Anf. 5 JOHAN HEDIN (C).....	9
Anf. 6 INGEMAR KIHLESTRÖM (KD).....	10
(Beslut fattades under § 11.).....	12
§ 7 Digital kommunikation i domstolsprocesser	12
Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU4.....	12
(Beslut fattades under § 11.).....	12
§ 8 En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor.....	12
Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU5.....	12
Anf. 7 JOAKIM SANDELL (S).....	12
Anf. 8 STEN BERGHEDEN (M).....	15
Anf. 9 PER SÖDERLUND (SD).....	18
Anf. 10 LINDA WESTERLUND SNECKER (V).....	20
Anf. 11 INGEMAR KIHLESTRÖM (KD).....	20
Anf. 12 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP).....	22
Anf. 13 JOHAN HEDIN (C)	23
(Beslut fattades under § 11.).....	24
§ 9 Ändrade regler för taxering av lantbruksenheter och för automatiserat beslutsfattande vid fastighetstaxeringen	25
Skatteutskottets betänkande 2020/21:SkU3	25
(Beslut fattades under § 11.).....	25
§ 10 Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige.....	25
Skatteutskottets betänkande 2020/21:SkU5	25
Anf. 14 HAMPUS HAGMAN (KD).....	25
Anf. 15 PATRIK LUNDQVIST (S).....	26
Anf. 16 FREDRIK SCHULTE (M).....	27
Anf. 17 JOHAN HEDIN (C).....	28
Anf. 18 ALI ESBATI (V).....	29
(Beslut fattades under § 11.).....	30
Ajournering.....	30
Återupptaget sammanträde.....	30
§ 11 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	31

JuU31 Omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse för mord	31
JuU4 Digital kommunikation i domstolsprocesser.....	31
JuU5 En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor	31
SkU3 Ändrade regler för taxering av lantbruksenheter och för automatiserat beslutsfattande vid fastighetstaxeringen.....	32
SkU5 Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige	32
Ajournering.....	32
Återupptaget sammanträde.....	33
§ 12 Bordläggning.....	33
§ 13 Motion för omedelbar hänvisning	33
§ 14 Anmälan om interpellation	33
§ 15 Anmälan om frågor för skriftliga svar	34
§ 16 Anmälan om skriftliga svar på frågor	34
§ 17 Kammaren åtskildes kl. 16.35.	34